C275 – OND22

V L A A M S P A R L E M E N T

Zitting 2004-2005

30 juni 2005

HANDELINGEN

COMMISSIEVERGADERING

COMMISSIE VOOR ONDERWIJS, VORMING, WETENSCHAP EN INNOVATIE

Vraag om uitleg van mevrouw Sabine Poleyn tot de heer Frank Vandenbroucke, vice-minister-president van de Vlaamse Regering, Vlaams minister van Werk, Onderwijs en Vorming, over de plaats van zingeving binnen DynaMo2

Vraag om uitleg van mevrouw Katleen Martens tot de heer Frank Vandenbroucke, vice-minister-president van de Vlaamse Regering, Vlaams minister van Werk, Onderwijs en Vorming, over de aan de gang zijnde besprekingen in verband met CAO VIII en de reacties van het vakbondsfront

Vraag om uitleg van de heer Werner Marginet tot de heer Frank Vandenbroucke, vice-minister-president van de Vlaamse Regering, Vlaams minister van Werk, Onderwijs en Vorming, over de spelregels rond proeftuinen en uitzonderingen

Vraag om uitleg van de heer Kris Van Dijck tot de heer Frank Vandenbroucke, vice-minister-president van de Vlaamse Regering, Vlaams minister van Werk, Onderwijs en Vorming, over het geven van algemene vakken in het leerplichtonderwijs in een vreemde taal

Vraag om uitleg van mevrouw An Michiels tot de heer Frank Vandenbroucke, vice-minister-president van de Vlaamse Regering, Vlaams minister van Werk, Onderwijs en Vorming, over het werven van Vlaamse leerkrachten vanuit Nederland

Vraag om uitleg van mevrouw An Michiels tot de heer Frank Vandenbroucke, vice-minister-president van de Vlaamse Regering, Vlaams minister van Werk, Onderwijs en Vorming, over de recente folder van het Kinderrechtencommissariaat

Vraag om uitleg van mevrouw Cathy Berx tot de heer Frank Vandenbroucke, vice-minister-president van de Vlaamse Regering, Vlaams minister van Werk, Onderwijs en Vorming, over de tijdschriften Yeti, Maks en Klasse

Vraag om uitleg van mevrouw Helga Stevens tot de heer Frank Vandenbroucke, vice-minister-president van de Vlaamse Regering, Vlaams minister van Werk, Onderwijs en Vorming, over tolkuren voor het geïntegreerd onderwijs

Commissie voor Onderwijs, Vorming, Wetenschap en Innovatie

Donderdag 30 juni 2005

Voorzitter: mevrouw Monica Van Kerrebroeck

– *De vraag om uitleg wordt gehouden om 15.01 uur.*

Vraag om uitleg van mevrouw Sabine Poleyn tot de heer Frank Vandenbroucke, vice-minister-president van de Vlaamse Regering, Vlaams minister van Werk, Onderwijs en Vorming, over de plaats van zingeving binnen DynaMo2

De voorzitter: Aan de orde is de vraag om uitleg van mevrouw Poleyn tot de heer Vandenbroucke, vice-minister-president van de Vlaamse Regering, Vlaams minister van Werk, Onderwijs en Vorming, over de plaats van zingeving binnen DynaMo2.

Mevrouw Poleyn heeft het woord.

Mevrouw Sabine Poleyn: Mevrouw de voorzitter, mijnheer de minister, geachte collega's, sinds 1994 bestaat DynaMo2. Dankzij dit initiatief kan tot 2000 euro subsidie worden uitgekeerd voor elk project dat bijdraagt tot de realisatie van vakoverschrijdende eindtermen. In het antwoord op een schriftelijke vraag over de toepassing van DynaMo2 vallen verscheidene zaken op. Elk jaar worden ongeveer 200 projecten gesteund. De afgelopen vijf jaar is slechts 55 percent van de aanvragen goedgekeurd. Voor het schooljaar 2004-2005 zijn 492 aanvragen ingediend; daarvan zijn er 209 goedgekeurd.

Leerkrachten weten dat DynaMo2 erg interessant is om vakoverschrijdende projecten aan te bieden. De goedkeuring ervan vereist vooraf echter veel administratief werk.

De projecten moeten betrekking hebben op een van de volgende vijf werkvelden: het groene werkveld, het democratische, het gezonde, het bedrijvige en het muzisch-creatieve. Verenigingen die persoonlijke-ontwikkelingsvragen, zingevingsvragen en relationele vorming centraal stellen, komen op het eerste gezicht niet in aanmerking, want deze activiteiten horen niet thuis in die werkvelden. Dat is spijtig, want precies die thema's zijn een mogelijke hefboom om te werken aan zaken als preventie van zelfmoord bij jongeren, verbondenheid en solidariteit.

Het aanbod voor die domeinen wordt steeds moeilijker realiseerbaar. Wie op dat vlak actief is, heeft te kampen met een gebrekkig statuut. Er zijn alsmaar minder mogelijkheden om kosten door te rekenen, en tegelijk is men onderworpen aan de noodzakelijke kwaliteitsbewaking. Als oplossing voor die knelpunten pleit ik voor de erkenning van zingeving als een werkveld binnen DynaMo2.

Ik wil daarover enkele vragen voorleggen aan de minister. Hoe worden de bovenvermelde problematische vaststellingen inzake DynaMo2 geëvalueerd door de DynaMo2-stuurgroep zelf? Welke opvolging heeft men daaraan gegeven? Denkt men aan een inkorting van de procedure? DynaMo2 bestaat tien jaar. In die periode is de visie op zaken als de vakoverschrijdende eindtermen en de brede school geëvolueerd. Is dat geen gelegenheid om na te gaan of DynaMo2 wel bijdraagt tot de realisatie van de beleidsdoelstellingen? Is het juist dat vorming over persoonlijke-ontwikkelingsvragen en zingevingsvragen en relationele vorming in de praktijk niet worden erkend binnen DynaMo2? Indien dat zo is, kan men er dan niet voor zorgen dat zingeving, naast de vijf huidige werkvelden, in aanmerking zou komen voor een projectaanvraag?

Mevrouw Monica Van Kerrebroeck: Dit onderwerp bekommert me zeer. In dat verband ga ik akkoord

Van Kerrebroeck

met het standpunt van professor Elchardus, namelijk dat zingeving en relatievorming zeer belangrijk zijn in een totale opvoeding. Het lijkt me de moeite waard om dat op te nemen in de lijst van werkvelden van DynaMo2. Ik dring er bij de minister op aan om dat te onderzoeken.

De voorzitter: Minister Vandenbroucke heeft het woord.

Minister Frank Vandenbroucke: Mevrouw de voorzitter, geachte collega's, scholen kunnen elk jaar een DynaMo2-ondersteuning aanvragen binnen vijf werkvelden: het groene, het muzische, het bedrijvige, het democratische en het gezonde. Deze vijf werkvelden sluiten aan bij de eindtermen, de ontwikkelingsdoelen en de vakoverschrijdende eindtermen van het onderwijs en werden op die basis gekozen. Ze zijn richtinggevend en ruim van opzet. De projecten over persoonlijke-ontwikkelingsvragen, zingevingsvragen en relationele vorming kunnen en worden ook effectief ingediend binnen verschillende werkvelden, al naargelang de hoofddoelstelling van het project. Dit jaar werden er binnen het gezonde werkveld bijvoorbeeld projecten ondersteund rond preventie van zelfmoord en binnen het democratische werkveld acties voor de aanvaarding van andere culturen of van personen met een handicap.

Gezondheid en democratie zijn volgens de filosofie van DynaMo2 ruime begrippen die staan voor het welbevinden en voor maatschappelijke en persoonlijke vorming. In de DynaMo2-brochure wordt overigens – naast de cognitieve en motorische aspecten – ook veel aandacht besteed aan de affectieve of persoonlijkheidsvorming van kinderen en jongeren.

Het overkoepelende begrip van de DynaMo2-werking, over de verschillende werkvelden heen, is maatschappelijke en persoonlijke vorming. Dat is ook de hoofddoelstelling van het onderwijs in Vlaanderen. Zoals ik ook in mijn beleidsnota stelde, is de aandacht voor de affectieve – de persoonlijke en sociale – ontwikkeling van kinderen en jongeren een van de prioriteiten in deze beleidsperiode. De door mevrouw Poleyn vermelde voorbeelden passen perfect in deze filosofie en in de filosofie van DynaMo2. Eigenlijk zijn ze dus al opgenomen in de overkoepelende doelstelling van dit project.

In de werking van DynaMo2 zijn er inderdaad een aantal knelpunten. De stuurgroep is zich daarvan bewust. Dit jaar werden slechts 207 van de 498 projecten ondersteund omwille van de beperkte financiële ruimte van 225.000 euro. Voor het volgende werkjaar – de projecten voor het schooljaar 2006-2007 – wordt het budget alvast met 75.000 euro verhoogd en wordt er onderzocht welke andere groeimogelijkheden er nog zijn. Er zijn ook initiële gesprekken bezig met andere departementen om te bekijken of een gezamenlijke financiële inspanning mogelijk is, zodat meer projecten kunnen worden ondersteund op basis van een grote Vlaamse en maatschappelijke betrokkenheid.

DynaMo2-projecten moeten niet anderhalf jaar maar vier maanden vóór het volgende schooljaar worden ingediend. Deze indientermijn is nodig om de Cultuurcel de mogelijkheid te geven alle projecten te beoordelen en administratief te verwerken – controle van de voorgestelde begrotingen, vastlegging van de middelen, opmaken van de besluiten enzovoort – en om de projecten vanaf september te kunnen laten opstarten. Denkpistes om DynaMo2-projecten bijvoorbeeld pas in september te laten aanvragen, worden onderzocht. Dat zou wel impliceren dat die projecten ten vroegste op 1 december van dat schooljaar kunnen starten. De indientermijn heeft overigens ook het voordeel dat scholen het project in hun jaarwerking en schoolwerkplan kunnen integreren.

De voorzitter: Mevrouw Poleyn heeft het woord.

Mevrouw Sabine Poleyn: Ik onthoud vooral dat de minister in principe de mogelijkheid openlaat om dergelijke projecten te erkennen in het kader van DynaMo2. Aangezien iedereen dit een belangrijk thema vindt, zou ik willen suggereren om het ook op te nemen in onze discussie over de brede school. Ik weet dat u daarover praat met minister Anciaux, die daarover bekommerd is. Als ik me niet vergis, werkt u in dat verband aan een samenwerkingsakkoord over uw bevoegdheidsdomeinen heen. Misschien moeten we dat thema ook buiten deze commissie ter sprake brengen.

Ik hoop dat DynaMo2 een efficiënt instrument is om de beleidsdoelstellingen te realiseren. Wellicht

Poleyn

hebt u gelijk als u zegt dat DynaMo2-projecten niet anderhalf jaar maar vier maanden vóór het volgende schooljaar moeten worden ingediend. Ik zal het zelf eens uittesten.

De voorzitter: Het incident is gesloten.

Vraag om uitleg van mevrouw Katleen Martens tot de heer Frank Vandenbroucke, vice-minister-president van de Vlaamse Regering, Vlaams minister van Werk, Onderwijs en Vorming, over de aan de gang zijnde besprekingen in verband met CAO VIII en de reacties van het vakbondsfront

De voorzitter: Aan de orde is de vraag om uitleg van mevrouw Martens tot de heer Vandenbroucke, vice-minister-president van de Vlaamse Regering, Vlaams minister van Werk, Onderwijs en Vorming, over de aan de gang zijnde besprekingen in verband met CAO VIII en de reacties van het vakbondsfront.

Mevrouw Martens heeft het woord.

Mevrouw Katleen Martens: Mevrouw de voorzitter, mijnheer de minister, geachte collega's, ik zal mijn vraag wat inkorten, want de minister heeft het al over dit onderwerp gehad in de plenaire vergadering. Ik blijf bezorgd over de start van het komende schooljaar. Onlangs heeft het gemeenschappelijk vakbondsfront de minister gewaarschuwd voor een explosief schooljaar en een hete herfst als hij blijft afwijken van zijn beloften rond de CAO-besprekingen. Wat is voorzien voor de hogescholen, moet volgens de vakbonden uit de CAO-regeling worden gehouden. Het gaat immers om geld dat al eerder, in het regeerakkoord, was beloofd.

Het feit dat men terugkomt op de door de vorige regering gemaakte belofte om het vakantiegeld van de leerkrachten te verhogen, ligt zwaar op de maag. Volgens de bonden is de beloofde 225 miljoen euro onvoldoende om de komende vier jaar alle verbintenissen na te komen. Als mijn informatie klopt, hebben de bonden en de minister voor vandaag een afspraak gemaakt. Graag vernam ik van de minister wat zijn houding is ten aanzien van de eisen van de onderwijsvakbonden? Is er reeds overleg opgestart om tot een oplossing te komen? Wat wil de minister bespreken, en wat niet? De oorlogsverklaring van de onderwijsvakbonden aan zijn adres is duidelijk. Welke maatregelen heeft de minister genomen om het vuur uit de lont te halen?

De voorzitter: Minister Vandenbroucke heeft het woord.

Minister Frank Vandenbroucke: Mevrouw de voorzitter, geachte collega's, ik kan alleen herhalen wat ik al heb geantwoord op de actuele vraag van de heer Tavernier tijdens de commissievergadering van 8 juni 2005. De verhoging van het vakantiegeld met 65 tot 92 percent van de brutowedde is een belofte uit de vorige regeerperiode. Hoewel het budget beperkt is, zullen we die belofte honoreren. De beschikbare enveloppe voor koopkrachtverhoging, bedraagt – geprojecteerd naar 2009 – 118,79 miljoen euro. Dit bedrag is vergelijkbaar met het bedrag dat werd besteed aan de koopkrachtstijging in de non-profitsector.

Ik deelde in hetzelfde antwoord mee dat ik voor het aantrekkelijker maken van de loopbaan 50,21 miljoen euro uittrek en voor extra tewerkstelling 20,88 miljoen euro. Deze budgetten vormen het kader voor de onderhandelingen met de vakbonden. Daarbinnen moeten keuzes worden gemaakt en prioriteiten bepaald. De gesprekken hierover zijn op 31 mei gestart. Op 9 juni heb ik de vakorganisaties ontmoet. Mijn kabinetschef heeft op 14 juni 2005 meer duiding gegeven over de bedragen en over de berekeningswijze. Een lijst van gespreksonderwerpen hebben we nog niet vastgelegd. De koopkracht, de kwaliteit en de aantrekkelijkheid van de loopbaan en de tewerkstelling zullen aan bod komen. Een sociaal akkoord van deze omvang en looptijd moet grondig worden voorbereid.

Vanmorgen is er opnieuw vergaderd. We hadden het niet alleen over de CAO, maar ook over het geld dat we niet uitgeven door de afschaffing van de vervangingspool. Over dat laatste moet worden overlegd met de vakbonden en de inrichtende machten, hoewel het gaat over regeringsbeslissingen. Die bijeenkomst is nogal goed verlopen, al wordt er bij het begin van een onderhandeling altijd wat afgetast en worden de eerste stellingen ingenomen. Besluiten zijn er nog niet genomen.

De voorzitter: Mevrouw Martens heeft het woord.

Mevrouw Katleen Martens: Blijkbaar zal het toch niet zo'n hete herfst worden als wordt gevreesd.

Minister Frank Vandenbroucke: Dat is echt niet voorspelbaar.

De voorzitter: Het incident is gesloten.

Vraag om uitleg van de heer Werner Marginet tot de heer Frank Vandenbroucke, vice-minister-president van de Vlaamse Regering, Vlaams minister van Werk, Onderwijs en Vorming, over de spelregels rond proeftuinen en uitzonderingen

Vraag om uitleg van de heer Kris Van Dijck tot de heer Frank Vandenbroucke, vice-minister-president van de Vlaamse Regering, Vlaams minister van Werk, Onderwijs en Vorming, over het geven van algemene vakken in het leerplichtonderwijs in een vreemde taal

De voorzitter: Aan de orde zijn de samengevoegde vragen om uitleg van de heer Marginet tot de heer Vandenbroucke, vice-minister-president van de Vlaamse Regering, Vlaams minister van Werk, Onderwijs en Vorming, over de spelregels rond proeftuinen en uitzonderingen, en van de heer Van Dijck tot minister Vandenbroucke, over het geven van algemene vakken in het leerplichtonderwijs in een vreemde taal.

De heer Marginet heeft het woord.

De heer Werner Marginet: Mevrouw de voorzitter, mijnheer de minister, geachte collega's, ook deze vraag is al een beetje besproken in de plenaire vergadering. Een van de decretale vereisten voor een erkenning als school is het verstrekken van onderwijs in de Nederlandse taal. Daar kan men uiteraard niet omheen. De proeftuinen verruimen de wettelijke marges waarbinnen een school zich kan bewegen. Proeftuinen kunnen alleen worden opgericht voor projecten rond een afgebakende set van themata. Er zijn ook andere criteria waaraan een school of schoolproject moet voldoen om in aanmerking te komen voor een erkenning als proeftuin, bijvoorbeeld het criterium van veralgemeenbaarheid naar de rest van het Vlaamse onderwijs.

Gespreid over meer dan 100 scholen werden er 41 projecten erkend als proeftuin. Een van de scholen die een aanvraag heeft ingediend, maar die niet is geselecteerd, is het Onze-Lieve-Vrouwinstituut Poperinge. De directie wou enkele vakken in het eerste jaar Handel in het Frans geven. Het is de evidentie zelve dat dit project niet kon worden goedgekeurd. Vakken in het Frans doceren is immers per definitie niet veralgemeenbaar naar het hele Vlaamse onderwijs. De directeur, de heer Lieven Delvoye, zegt dat het departement en het kabinet Onderwijs al positief hebben gereageerd. We vernamen echter dat het voorstel van de school volgens de minister strijdig is met de taalwetgeving, en dat het daarom niet wordt erkend.

Wat is het standpunt van de minister in deze zaak? Welke maatregelen heeft hij al genomen om deze overtreding van de geest van de taalwetgeving te beteugelen? In mijn kladversie stond er: welke maatregelen heeft de minister al genomen om dit geval van uitdagend geflirt met de wettelijkheid te beteugelen? Welke maatregelen zal de minister nemen als vergelijkbare projecten opduiken, bijvoorbeeld in de Rand? Als zou blijken dat de school onwettig onderwijs verstrekt, op welk vlak zal dat dan de erkenning en de subsidiëring in het gedrang brengen?

De voorzitter: De heer Van Dijck heeft het woord.

De heer Kris Van Dijck: Mevrouw de voorzitter, mijnheer de minister, geachte collega's, mijn vraag is ingegeven door een aantal berichten waarin ik enige tegenspraak ontwaar. Op 28 april interpelleerde mevrouw Vanderpoorten de minister over anderstalig onderwijs. Ik heb het antwoord van de minister goed nagelezen. Wat de minister toen heeft gezegd, is juist. De problemen in de Brusselse scholen zijn hier onlangs aan bod gekomen, maar daar wil ik het nu niet over hebben. Ik wil me hier toespitsen op het Nederlandse taalgebied omdat de decretale bepalingen en de taalwetgeving een verschillende toepassing hebben in Brussel enerzijds en Vlaanderen anderzijds.

Laat er geen misverstand over bestaan. Als men het probleem van het anderstalig onderwijs aankaart, zegt men nogal vlug dat de taalwetgeving de mogelijkheden beperkt. Ik ben het daar niet

Van Dijck

mee eens. De taalwetgeving is er niet voor niets gekomen. Verder is de taalwetgeving belangrijk, want het Nederlands heeft als cultuur- en instructietaal zijn verdiensten – zowel vandaag als morgen.

Ik ben de eerste om te pleiten voor meertaligheid. Wij leven immers in het hart van Europa. Brussel ligt in Vlaanderen. Verschillende culturen leven hier en verschillende internationale bedrijven zijn hier gevestigd. Meertaligheid is dus belangrijk voor onze jongeren.

Ik stel vast dat men voorstellen lanceert. De heer Marginet zei dat er in een school in Poperinge een aantal vakken in het Frans zouden worden gedoceerd. Ik lees in de Gazet van Antwerpen dat het departement Onderwijs daarop positief heeft gereageerd. Verder meent de school dat zij de taalwetten zal respecteren en staat zij daarom in permanent contact met het departement Onderwijs.

Ofwel respecteert men de taalwetten en wordt er in het Nederlands lesgegeven, ofwel geeft men de algemene vakken in het Frans maar dan respecteert men de taalwetgeving niet. Hoe kan men het ene doen zonder met het andere in conflict te komen? Deze vraag werd ook door de vorige spreker gesteld.

Dat geldt ook voor de initiatie in andere talen, zelfs op het niveau van het kleuteronderwijs. In het Kempense Balen lopen er bijvoorbeeld proefprojecten om relatief kleine kinderen wat Frans aan te leren door ze Franse liedjes te laten zingen. Ik heb daar niets op tegen. De vraag is echter waarom het bij meertaligheid altijd over het Frans zou moeten gaan. Voor mijn kinderen is het Frans een even vreemde taal als het Chinees. Ze komen er niet mee in aanraking. Waarom worden er geen andere talen betrokken in het onderwijs? Het Spaans is ook een mooie taal. Het Engels zou ons al vertrouwd zijn vanuit de televisie.

België is inderdaad een tweetalig land, maar sommige dokters die in MUG-diensten in Brussel rondrijden, kennen geen Nederlands.

Ik ben een voorstander van meertaligheid, maar ik wil even tegengas geven. Meertaligheid en onderwijs in andere talen klinkt mooi, maar het Nederlands moet hoog in het vaandel worden gevoerd, want dat is echt nodig. Ik stel vast dat het Nederlands er enorm op achteruit gaat in het onderwijs.

Kan het dat algemene vakken in een andere taal dan het Nederlands worden gegeven zonder dat de taalwetgeving wordt geschonden? Welke afspraken werden er gemaakt met het Onze-Lieve-Vrouw-instituut te Poperinge?

Als het mogelijk is om sommige vakken in een andere taal te doceren, in welke taal worden de examens dan afgenomen? Wordt er misschien eerst in het Nederlands les gegeven, zoals dat al in Brussel gebeurt? Hoe verloopt dat?

Waarom wordt de andere taal altijd verengd tot het Frans?

De voorzitter: De heer Sannen heeft het woord.

De heer Ludo Sannen: Ik ben een legalist en vind dat onze taalwetgeving moet worden nageleefd. Zolang deze taalwetgeving bestaat, moet ze worden nageleefd, ook in het onderwijs. De vraag is of sommige punten uit deze wetgeving niet achterhaald zijn. We leven niet langer in een situatie waarbij het Nederlands wordt bedreigd als onderwijstaal in het leerplichtonderwijs.

Ik durf niet a priori stellen dat de kennis van het Nederlands erop achteruitgaat als leerlingen met een vreemde taal worden geconfronteerd. De confrontatie met een vreemde taal zal juist de gevoeligheid voor het gebruik van de eigen taal versterken en aanleiding geven tot een meer accurate kennis van de eigen taal. Ik durf niet zeggen dat jongeren die bepaalde vakken in een andere taal onderwezen krijgen, daarbij de alertheid voor de eigen taal zouden verliezen, en dat het correct gebruik van het Nederlands erop achteruit zou gaan. Ik ben daar niet zeker van.

Een van de attractieve elementen van de internationale school in Mol is juist het aanbod van verschillende talen. Ouders zijn bereid om hun kinderen daarvoor tot twintig kilometer ver te vervoeren. We moeten daar grondig over praten en niet spreken vanuit een achterhaald Vlaams romantisme.

De heer Kris Van Dijck: Dat laatste neem ik niet.

De voorzitter: De heer Van Baelen heeft het woord.

De heer Gilbert Van Baelen: Ik ken Kris Van Dijck wel als een romanticus.

De minister heeft dinsdag al geantwoord op een vraag van mevrouw Vanderpoorten over dezelfde problematiek.

Ik verwijs even naar het voorstel van decreet dat tijdens de vorige regeerperiode is ingediend omdat uit wetenschappelijk onderzoek is gebleken dat het onderricht van vreemde talen het best begint op 9- tot 10-jarige leeftijd. Er is dan ook gekozen om het Franse onderricht pas verplicht te maken vanaf het vijfde leerjaar. Dat was een bewuste keuze. Ik was mede-initiatiefnemer van dat voorstel van decreet. Onderzoek van vandaag en van dertig jaar geleden wijst immers hetzelfde uit. Voor allochtone kinderen zijn onderwijs in de thuistaal en initiatie in het Nederlands van op zeer jonge leeftijd allebei heel belangrijk. Als men jong begint, moet men de inspanning echter blijven aanhouden om niet terug te vallen.

Het spijt me dat de heer Chris Vandenbroeke niet langer hier zetelt, want hij was altijd al een pleitbezorger van het Frans als tweede taal in het onderwijs. Dat was voor hem een belangrijk punt, zeker in het leerplichtonderwijs.

De voorzitter: Mevrouw Poleyn heeft het woord.

Mevrouw Sabine Poleyn: Ik sluit mij aan bij de heer Van Dijck, maar ik wil er wel het volgende aan toevoegen. Het rapport-Cliveti stelt toch dat het meertalig onderwijs moet worden gestimuleerd. In functie daarvan zou de taalwetgeving moeten worden aangepast.

De voorzitter: Minister Vandenbroucke heeft het woord.

Minister Frank Vandenbroucke: De federale onderwijstaalwetgeving van 30 juli 1963 bepaalt dat de instructietaal in Vlaanderen in beginsel het Nederlands is. Hieraan kan geen afbreuk worden gedaan. Dit geldt ook voor het afnemen van examens. Dit gegeven mag er de overheid evenwel niet van weerhouden om rekening te houden met de internationalisering van onze samenleving en met de culturele diversiteit van ons land. Deze elementen maken het noodzakelijk om bijzondere aandacht te besteden aan het talenonderwijs in al zijn aspecten.

Tijdens de commissievergadering van 28 april 2005 heb ik dit sterk beklemtoond in mijn antwoord op de interpellaties van mevrouw Vanderpoorten over de nieuwe mogelijkheden voor scholen inzake het vreemdetalenonderwijs. Zoals ik in mijn beleidsnota over de Vlaamse Rand naar voren heb gebracht, moet het versterken van het Vlaamse karakter van onze gemeenschap gepaard gaan met een grotere openheid naar andere talen en culturen.

Ik ben er dan ook van overtuigd dat alle wettelijk aanvaardbare middelen moeten worden aangegrepen om de vreemdetalenkennis van onze jongeren en de daarmee samengaande kwaliteit van het talenonderwijs op een voldoende hoog peil te brengen. Op korte termijn wordt hiervan concreet werk gemaakt via de Dag van de Europese talen op 26 september 2005 en via een protocol dat ik op 6 juli 2005 zal ondertekenen, samen met verschillende ambassades en met de vzw Roeland, een organisator van taalvakanties.

Vreemdetalenkennis vereng ik bewust niet tot de kennis van het Frans, hoewel niet kan worden veronachtzaamd dat dit onze tweede landstaal is en vooralsnog belangrijker dan het Chinees. In de regelgeving op het secundair onderwijs wordt trouwens niet van een tweede, derde en vierde taal gesproken, maar wordt het aan de autonomie van de onderwijsverstrekkers overgelaten om het gewicht van de onderscheiden talen in het lesprogramma te bepalen.

In het kader van een oproep die in het voorjaar 2005 werd gelanceerd om voorstellen in te dienen voor proeftuinen binnen het leerplichtonderwijs, heeft het Onze-Lieve-Vrouwinstituut te Poperinge een dossier voorgelegd dat inhield dat een aantal vakken van het secundair leerprogramma in het Frans zouden worden onderwezen.

Anders dan wat de heer Van Dijck op basis van krantenberichten suggereert, heeft dit project de voorselectie niet doorstaan. Inhoudelijk kwam het onvoldoende sterk naar voren. Daarenboven is het in strijd met de onderwijstaalwetgeving. Er zijn derhalve geen afspraken tussen het departement Onderwijs en de betrokken instelling.

Vandenbroucke

Zolang voormelde school haar plannen niet effectief doorvoert, kan bezwaarlijk van een overtreding worden gesproken. Stelt de bevoegde onderwijsinspectie echter vast dat de school hiermee toch van start is gegaan, dan kan dat, na toepassing van de geëigende procedure, worden beteugeld door middel van intrekking van de erkenning en de subsidiëring van de betrokken structuuronderdelen van de school. Het respecteren van de taalwetgeving is immers een van de erkenningsvoorwaarden, conform artikel 24 van de schoolpactwet van 29 mei 1959.

Begin juli komt de betrokken directeur op mijn vraag naar het departement Onderwijs om met mijn medewerkers te overleggen. De school in kwestie heeft een zeer goede reputatie, ook de directeur overigens. Ik ga er vanuit dat dit overleg zal leiden tot een inpassing van dit initiatief – naar doelstellingen en naar vormgeving – binnen de vigerende regelgeving

Indien zich andere vergelijkbare projecten aandienen, dan zullen die worden beoordeeld op hun mogelijke inhoudelijke verdiensten en op hun inpasbaarheid binnen de huidige regelgeving, inclusief de onderwijstaalwetgeving. Dit impliceert dat een project zoals dat van de betrokken instelling in Poperinge eveneens uitgesloten is in een Nederlandstalige secundaire onderwijsinstelling in een rand- of taalgrensgemeente. In Vlaanderen kan alleen in het Frans les worden gegeven in Franstalige afdelingen voor secundair onderwijs die in 1963 reeds bestonden. Voor het gewoon secundair onderwijs beperkt zich dat tot de Franstalige afdelingen van gemeenschapsscholen in Ronse, waar het onderwijs integraal in het Frans wordt gegeven en die slechts toegankelijk zijn voor kinderen van wie de gebruikelijke taal niet de onderwijstaal is van het taalgebied waar de school gevestigd is en van wie het gezinshoofd in regel buiten dit gebied verblijft.

De voorzitter: Het incident is gesloten.

Vraag om uitleg van mevrouw An Michiels tot de heer Frank Vandenbroucke, vice-minister-president van de Vlaamse Regering, Vlaams minister van Werk, Onderwijs en Vorming, over het werven van Vlaamse leerkrachten vanuit Nederland

De voorzitter: Aan de orde is de vraag om uitleg van mevrouw Michiels tot de heer Vandenbroucke, vice-minister-president van de Vlaamse Regering, Vlaams minister van Werk, Onderwijs en Vorming, over het werven van Vlaamse leerkrachten vanuit Nederland.

Mevrouw Michiels heeft het woord.

Mevrouw An Michiels: Mevrouw de voorzitter, mijnheer de minister, collega's, op zaterdag 18 juni 2005 verscheen in De Standaard een advertentie van de Nederlandse stichting Limburgs Voortgezet Onderwijs. Die advertentie had tot doel Vlaamse leerkrachten klassieke talen aan te trekken. Voor zover ik weet, is het de eerste keer dat scholen actief werven in het buitenland. De Vereniging van Leerkrachten Oude Talen in ons land liet ondertussen al weten dat ze niet vreest voor problemen naar aanleiding van deze Nederlandse wervingspoging. In ons land is er immers geen gebrek aan leerkrachten klassieke talen.

Toch roept deze actie een aantal vragen op, te meer omdat we toen ook uit de pers konden vernemen dat in de nabije toekomst waarschijnlijk nog meer gelijkaardige acties zullen volgen voor andere vakken, waarvan de leerinhoud in Vlaanderen en Nederland overeenstemt. Dat zou bijvoorbeeld het geval zijn voor Nederlands en voor Frans, dat bij ons toch nog vaak wordt beschouwd als een knelpuntvak.

Ondertussen konden we op 27 en 28 juni lezen dat deze campagne een zeker succes kende. Inmiddels waren meer dan 100 sollicitaties binnengekomen. Leerkrachten gaan dus in op dergelijke campagnes. Opmerkelijk is dat ze niet alleen reageren voor klassieke talen, maar ook voor die andere vakken.

Mijn vragen aan u zijn de volgende, mijnheer de minister. Hoe staat u tegenover dergelijke campagnes vanuit het buitenland? Hebt u hierover overleg gepleegd met uw Nederlandse collega? Hebt u een zicht op de mogelijke gevolgen voor Vlaanderen indien Nederland actief gaat rekru-

Michiels

teren voor wat bij ons knelpuntvakken zijn? Nu gebeurt dat nog niet, nu gebeuren die sollicitaties nog in de marge van die campagne voor klassieke talen. Welke maatregelen zult u nemen om ervoor te zorgen dat de Vlaamse scholen nog steeds over voldoende potentiële leerkrachten beschikken?

De voorzitter: Minister Vandenbroucke heeft het woord.

Minister Frank Vandenbroucke: Ik heb net als u de artikelen in de pers gelezen. Daaruit blijkt dat een scholengroep uit Nederlands-Limburg een oproep heeft gedaan om Vlaamse leerkrachten aan te trekken. Ik ben absoluut niet verontrust door het succes van deze Nederlandse oproep. Grensoverschrijdende mobiliteit van leerlingen, cursisten, studenten en onderwijsgevenden lijkt me in de Europese context een vrij normaal verschijnsel, dat we positief moeten beoordelen, zeker binnen het kader van het Geheel Europees Nederlands Taalgebied (GENT), dat toch een ander soort buitenland is. Een dergelijke mobiliteit is mijns inziens de evidentie zelf. Hierover moet er mijns inziens geen formeel overleg worden gepleegd met mijn Nederlandse collega.

Het is me eveneens bekend dat ook schoolbesturen uit de Franse Gemeenschap in Vlaanderen oproepen lanceren om Nederlandstalige onderwijsgevenden als native speakers aan te trekken voor hun immersion-projecten, waarbij bepaalde vakken in het Nederlands worden onderwezen. Binnen de Europese en de Belgische context moet dat als normaal worden beschouwd.

Uit internationale studies blijkt dat het Vlaamse onderwijs tot de beste ter wereld behoort. Zo is het ook niet te verwonderen dat een groeiende stroom van Nederlandse leerlingen, cursisten en studenten zich inschrijft in Vlaamse onderwijsinstellingen. De Vlaamse Gemeenschap voert geen campagne om Nederlandse leerlingen, cursisten en studenten aan te trekken, maar toch groeit het aantal Nederlanders, ingeschreven in Vlaamse onderwijsinstellingen. Mede omwille van de hoge kwaliteit van het Vlaamse onderwijs, vermoed ik dat we niet hoeven te vrezen voor een grootschalige uittocht van Vlaamse leraren naar Nederland.

Globaal is er op dit moment overigens geen tekort aan leraren voor het Vlaamse onderwijs. Studies hebben vastgesteld dat mensen uit het onderwijsberoep liefst zo dicht mogelijk bij huis lesgeven. Een massale overstap naar het buitenland is dan ook niet te verwachten, hoewel de mobiliteit tussen Vlaams- en Nederlands-Limburg groter is dan elders.

Als jonge mensen met een onderwijsopleiding binnen hun vakgebied niet onmiddellijk een onderwijsjob kunnen vinden in hun streek, terwijl er wel vraag is in Nederland, dan lijkt het me positief als ze toch in het lerarenberoep kunnen werken in plaats van gedwongen te worden een andere beroepskeuze te maken. Ik veronderstel trouwens dat de belangrijkste doelgroep bestaat uit jonge, pas beginnende leraren.

Op het gebied van verloning kan een onderwijsgevende zich alleszins niet meteen verbeteren door in Nederland te gaan lesgeven. Pas halverwege de loopbaan steken de Nederlandse wedden de Vlaamse voorbij. Gemiddeld zijn de klassen in Vlaanderen ook aanzienlijk kleiner dan in Nederland. Voor de knelpuntvakken hebben de leraren evenmin redenen om naar Nederland te vertrekken, want in Vlaanderen is er voldoende keuze om in deze vakken les te geven.

De keuze voor een tewerkstelling in het onderwijs in het buitenland zou op termijn kunnen zijn ingegeven door interessante werkvoorwaarden. Om verder te blijven beschikken over voldoende potentiële onderwijsmensen, moeten we daarom in Vlaanderen blijven werken aan een modernisering van het personeelsbeleid. Ik verwijs naar mijn beleidsnota, waarin ik heb aangegeven hoe ik me wil inzetten om de leraren een aantrekkelijk en motiverend beroepsperspectief te bieden: door meer dynamiek en flexibiliteit in te bouwen in de lerarenloopbaan, door de opleiding en de start van de loopbaan te verbeteren, door enige beweging te brengen in de vlakke loopbaan, door na te gaan of het geheel van opdrachten en het prestatiestelsel wel leidt tot een optimale inzet van elke leraar met zijn competenties, door het differentieren van de taken van leraren en door het bevorderen van instap vanuit en uitstap naar andere banen en activiteiten naarmate mensen langer werken. Bij de komende CAO-besprekingen met de onderwijsactoren zal dit mijn uitgangspunt blijven.

De voorzitter: Het incident is gesloten.

Vraag om uitleg van mevrouw An Michiels tot de heer Frank Vandenbroucke, vice-minister-president van de Vlaamse Regering, Vlaams minister van Werk, Onderwijs en Vorming, over de recente folder van het Kinderrechtencommissariaat

De voorzitter: Aan de orde is de vraag om uitleg van mevrouw Michiels tot de heer Vandenbroucke, vice-minister-president van de Vlaamse Regering, Vlaams minister van Werk, Onderwijs en Vorming, over de recente folder van het Kinderrechtencommissariaat.

Mevrouw Michiels heeft het woord.

Mevrouw An Michiels: Onlangs lanceerde het Kinderrechtencommissariaat een folder-deurhanger om kinderen en jongeren bewust te maken van hun rechten. De campagne werd via allerlei kanalen bekendgemaakt, gaande van radiospots op verschillende zenders tot advertenties in meerdere weekbladen. De deurhanger werd langs verschillende kanalen verspreid, onder andere via de basisscholen.

Dat kinderen en jongeren bewust gemaakt worden van hun rechten en plichten, daar heeft volgens mij niemand iets op tegen. Dat dit op een ludieke manier gebeurt, valt met het oog op het doelpubliek ook goed te begrijpen. Ik heb echter vragen bij de voorbeelden, de tekeningen en het taalgebruik in die folder. Blijkbaar ben ik niet de enige, want ik heb daar nogal wat reacties op gekregen. In enkele scholen weigerden de directies namelijk om de folders uit te delen, met als belangrijkste argument dat ze het taalgebruik niet gepast achtten voor hun leerlingen. Ondertussen zijn er ook al heel wat reacties binnengelopen van ouders en die waren niet altijd even positief. De ouders hadden vooral problemen met de stijlvolle mededeling die vooraan op de folder staat: 'Betreden op eigen risico. Ik heb een scheet gelaten.' Ook de boodschappen binnenin konden niet altijd op evenveel begrip rekenen.

Uit navraag bij het Kinderrechtencommissariaat blijkt dat er reeds jaren een goedlopende afspraak bestaat met verschillende departementen, waaronder Onderwijs. De scholen krijgen de materialen geleverd via het departement Onderwijs. De uiteindelijke verspreiding is het werk van directie en/of leerkrachten. Ik heb begrepen dat de minister deze specifieke campagne actief heeft gesteund door er een begeleidende brief bij te voegen met de vraag om de folder uit te delen.

Mijnheer de minister, ik had graag een antwoord gekregen op de volgende vragen. Impliceert de afspraak tussen het Kinderrechtencommissariaat en het departement Onderwijs dat de materialen automatisch worden verspreid? Gaat men op het departement Onderwijs ook na of de aangeboden campagnes inhoudelijk geschikt zijn voor het doelpubliek, in dit geval voor kinderen van de lagere school? Indien dat niet gebeurt, meent u dan dat het onderwijs moet fungeren als een automatisch verdeelkanaal voor dergelijke campagnes? Indien men wel nagaat of de campagnes geschikt zijn voor het doelpubliek, vindt u dan dat dat voor deze folder het geval is?

De voorzitter: De heer Van Baelen heeft het woord.

De heer Gilbert Van Baelen: Mevrouw de voorzitter, ik begrijp dat het Vlaams Belang de folder aanstootgevend vindt. Ik kan me ook voorstellen dat enkelingen zich inderdaad afvragen wat het nut is van een dergelijke folder. Er is natuurlijk altijd een verschil tussen de zender, de boodschap en de ontvanger. Ik vind de inhoud van de boodschap alleszins te belangrijk om ze verloren te laten gaan. Ik denk dat het goed is om zich in te leven in de leefwereld van het doelpubliek, zodat het taalgebruik daarop kan worden afgestemd en de boodschap ook duidelijk overkomt.

Niet alleen het Kinderrechtencommissariaat kan gebruik maken van het departement Onderwijs om af en toe informatie te verspreiden in de instellingen of scholen. Ik herinner me bijvoorbeeld dat ook de belangrijke informatie van de vzw Dyslexicus verspreid werd via het departement Onderwijs. Vermits er zeer regelmatig zendingen zijn naar de scholen, denk ik dat het een zeer goede zaak is dat in dat pakket waardevolle informatie zit over een breed aantal thema's. Het is de taak van de bevoegde minister om na te gaan wat kan en wat niet kan worden verspreid via dit kanaal. Ik heb er dus absoluut geen probleem mee dat die informatie wordt verspreid. Ik vind ook dat heel waardevol materiaal aldus op deze manier op een efficiënte manier wordt overgebracht naar de doelgroep. Ofwel geven we instellingen als het Kinderrechtencommissariaat voldoende middelen om zelf de kinderen te bereiken. Ofwel moeten ze

Van Baelen

de kinderen kunnen benaderen in samenwerking met het departement Onderwijs. Het zou toch een beetje gek zijn, mocht dat niet kunnen.

Ik vond de vraag van het Vlaams Belang hierover erg suggestief. Het Vlaams Belang doet alsof dit niet zou kunnen of mogen, en suggereert om het Kinderrechtencommissariaat eventueel die mogelijkheid tot informatieverspreiding te ontnemen. Persoonlijk vind ik deze folder niet aanstootgevend. Ik vind participatie enorm belangrijk en dat kinderen moeten weten hoe ze hun rechten kunnen uitoefenen. Volgens mij laat het Vlaams Belang zich hier echt langs zijn kleinste kantje kennen.

De voorzitter: Mevrouw Merckx heeft het woord.

Mevrouw Trees Merckx-Van Goey: Eigenlijk heeft de heer Van Baelen de belangrijkste dingen die ik wou opmerken, al vernoemd. Ik kan er nog aan toevoegen dat aandacht voor kinderrechten in dit parlement heel belangrijk is. Het thema moet op een structurele manier ingebed zitten in alle commissies. Als het gaat over kinderrechten en over de plichten en opportuniteiten die dienaangaande bestaan, moeten we veeleer de nadruk leggen op de positieve zaken. We moeten ons engageren voor de naleving van kinderrechten.

De heer Van Baelen heeft al gezegd dat het Kinderrechtenverdrag de overheid de opdracht geeft om te informeren en te sensibiliseren rond kinderrechten. In het decreet staat dat de Kinderrechtencommissaris de spreekbuis moet zijn van de kinderen. Bij de bespreking van het beleidsplan 2003-2008 van het Kinderrechtencommissariaat heeft het parlement benadrukt dat er moet worden gezocht naar samenwerking, ook tussen de departementen, waaronder Onderwijs. Ik zou het betreuren als dat laatste in vraag zou worden gesteld.

Ik heb de folder bekeken. Ik ben er zeker van dat de daarin gestelde vragen in het dagelijkse leven echt worden gesteld door kinderen. Het Vlaams Belang moet beseffen dat er zoiets als vrijheid van meningsuiting bestaat. Bovendien is de samenwerking tussen het Kinderrechtencommissariaat en het departement Onderwijs een positieve zaak.

De voorzitter: Minister Vandenbroucke heeft het woord.

Minister Frank Vandenbroucke: Mevrouw de voorzitter, geachte collega's, het Kinderrechtencommissariaat werd in 1997 door het Vlaams Parlement bij decreet opgericht als een onafhankelijke paraparlementaire instelling met verschillende taken. Een van die taken is het verstrekken van informatie over kinderrechten aan de minderjarigen in Vlaanderen. Dat is een taak die is afgeleid uit het Internationale Verdrag inzake de Rechten van het Kind. Een andere decretale opdracht van het Kinderrechtencommissariaat is de zogenaamde kinderombudswerking: kinderen en jongeren en de hen omringende volwassenen kunnen vragen stellen over kinderrechten of klachten formuleren over mogelijke schendingen ervan.

In 2004 besliste het Kinderrechtencommissariaat om een combinatie van deze twee opdrachten te realiseren in een voorstellingsfolder waarin duidelijk wordt gemaakt met welke vragen en klachten minderjarigen bij hen terechtkunnen. De voorbeelden zijn geput uit eerder gemelde ervaringen van minderjarigen. Zij illustreren op zeer directe wijze met welke concrete vragen kinderen zitten. De mensen van mijn administratie bevestigen dat ze geregeld te maken krijgen met de vragen over mijn beleidsdomein – het recht op onderwijs voor mensen zonder papieren, het tijdelijk ontnemen van een gsm, het verplichte karakter van activiteiten op school buiten de lessen – die in de folder als voorbeeld worden aangehaald.

Voor de verdeling van de informatie heeft het kinderrechtencommissariaat een afspraak met het departement Onderwijs. Het departement verzendt folders, deurhangers, informatie over campagnes en nieuwe acties naar de scholen. Uiteindelijk beslissen de directies en de leerkrachten over de verspreiding of niet-verspreiding onder de leerlingen. Bij het begin van de regeerperiode heb ik aan de Kinderrechtencommissaris de toestemming gegeven om deze samenwerking met mijn departement verder te zetten. Mijn administratie bevestigt dat zowel de verzendingsafspraken als andere, meer inhoudelijke samenwerkingsafspraken over de megafoonbrochure, de schoolparticipatiebusactie of de werkmap leerlingenparticipatie in het basisonderwijs steeds vlot en correct zijn verlopen.

Vandenbroucke

De reacties op de deurhanger variëren. Enerzijds worden er bijkomende exemplaren besteld, ook door scholen. Na de eerste druk van 290.000 exemplaren is er een tweede druk geweest van 25.000 exemplaren. Anderzijds zijn er ook scholen die – zoals u – kritische vragen stellen over taal en stijl, en dan vooral over één buitenzijde van de deurhanger.

Ik ben er mij van bewust dat de realisatie van participatieve rechten van kinderen zich bevindt in een spanningsveld met het ouderlijke en schoolse gezag. Dat vereist een evenwichtsoefening tussen de empowerment en de rechten en plichten van kinderen enerzijds en de rechten van anderen en de ouderlijke en schoolse verantwoordelijkheid anderzijds. Een folder als deze, die zeker de aandacht van de kinderen trekt, kan een aanleiding zijn om dit op school te bespreken.

De beslissingen over de concrete invulling, uitvoering en vormgeving van de taken van het Kinderrechtencommissariaat liggen uiteindelijk bij de Kinderrechtencommissaris. Zij brengt hierover jaarlijks verslag uit aan het Vlaams Parlement. Als minister van Onderwijs zie ik geen reden om de huidige samenwerking met het Kinderrechtencommissariaat niet verder te zetten.

De voorzitter: Mevrouw Michiels heeft het woord.

Mevrouw An Michiels: Mevrouw de voorzitter, mijnheer de minister, geachte collega's, ik wil toch even reageren op wat de twee commissieleden na mij hebben gezegd. Ik stel de werking van het Kinderrechtencommissariaat en de samenwerking van het commissariaat met het departement Onderwijs voor de verdeling van informatie niet in vraag. Ik stel wel deze folder in vraag. Ook de minister erkent dat de reacties daarop zeer verschillend zijn. Er zijn mensen die de folder goed vinden. Zelf vind ik het geen goede zaak dat mijn kind met zo'n folder thuiskomt. Ik heb veel negatieve reacties opgevangen. De essentie van mijn vraag is eigenlijk of het departement Onderwijs, bij een vraag tot samenwerking van het Kinderrechtencommissariaat, vooraf onderzoekt of het initiatief wel geschikt is voor het doelpubliek. Of wordt de vraag misschien automatisch positief beantwoord?

De voorzitter: De heer Van Baelen heeft het woord.

De heer Gilbert Van Baelen: Mevrouw de voorzitter, mijnheer de minister, geachte collega's, Ik zou echt niet willen dat een minister van Onderwijs – wie dat ook moge zijn – zich geroepen voelt om te oordelen over de inhoud van de publicaties van het Kinderrechtencommissariaat. Het Kinderrechtencommissariaat is een onafhankelijke instelling.

Mevrouw Monica Van Kerrebroeck: Ik wil die discussie met een bedenking afsluiten. Het behoort tot de autonomie van de schooldirectie om te oordelen of dat soort van publicaties op school wordt uitgedeeld. Dat mag worden benadrukt.

De voorzitter: Het incident is gesloten.

Vraag om uitleg van mevrouw Cathy Berx tot de heer Frank Vandenbroucke, vice-minister-president van de Vlaamse Regering, Vlaams minister van Werk, Onderwijs en Vorming, over de tijdschriften Yeti, Maks en Klasse

De voorzitter: Aan de orde is de vraag om uitleg van mevrouw Berx tot de heer Vandenbroucke, vice-minister-president van de Vlaamse Regering, Vlaams minister van Werk, Onderwijs en Vorming, over de tijdschriften Yeti, Maks en Klasse.

Mevrouw Berx heeft het woord.

Mevrouw Cathy Berx: Mevrouw de voorzitter, mijnheer de minister, geachte collega's, het is ondertussen al meer dan vijftien jaar geleden dat in januari 1990, onder de toenmalige onderwijsminister wijlen Daniël Coens, het tijdschrift Klasse is gesticht als een communicatieproject van het departement Onderwijs. Het tijdschrift richt zich tot mensen die betrokken zijn bij het onderwijs in Vlaanderen. Het is een overheidsinitiatief dat steunt op democratische en emancipatorische principes. Het gaat dus in principe om een tijdschrift met een uitgewerkte, lovenswaardige strategie en een autonome, professionele redactie.

In het zog van Klasse ontstonden andere tijdschriften en andersoortige communicatiemidde-

Berx

len: Klasse voor Ouders, Yeti, Maks, een website, Schooldirect, Lerarendirect enzovoort. Maks en Yeti hebben pedagogische bijlagen met lesmateriaal voor de realisatie van vakoverschrijdende eindtermen. Volgens de begrotingscontrole 2005 is de post 'allerhande uitgaven tijdschrift Klasse' goed voor iets meer dan 2 miljoen euro. Heel wat mensen en middelen worden voor die communicatie ingezet. Het gaat om grote oplagen, die grotendeels gratis worden verdeeld. Wel is het zo dat Klasse voor Ouders, Yeti en Maks alleen worden verspreid via de scholen die zich expliciet inschrijven. De oplage van die tijdschriften bedraagt 186.500 exemplaren voor Klasse, 700.000 exemplaren voor Klasse voor Ouders, 143.000 exemplaren voor Yeti en 200.000 exemplaren voor Maks.

Niemand zal het belang van communicatie ontkennen. Toch kunnen enkele kanttekeningen worden geplaatst bij de omvang en de aard die dit communicatieproject van de overheid intussen heeft aangenomen. De autonome redactie van Klasse plaatst bepaalde onderwijsthema's op de agenda, ze gebruikt de zogenaamde K-test als internetenquête en verspreidt de resultaten ervan in de massamedia. Daardoor rijst de vraag of de overheid dat per se allemaal moet organiseren.

Over de zusterbladen van Klasse kunnen we ons afvragen of het gewenste gebruik ervan door de doelgroepen wel wordt gerealiseerd en of het de taak van de overheid is om zogenaamd neutraal lesmateriaal voor vakoverschrijdende eindtermen te maken.

Ik wil u daarover enkele vragen voorleggen. Hoe wordt het communicatiebeleid dat in die tijdschriften vorm krijgt, geëvalueerd, en wat zijn de resultaten van die evaluatie? Is het juist dat de oorspronkelijke doelstellingen van het communicatieproject systematisch zijn uitgebreid? Ik verwijs daarvoor bijvoorbeeld naar het lesmateriaal in Yeti en Maks. Waarom is dat wel of niet het geval? Kan men op basis van die overwegingen spreken van een efficiënte aanwending van overheidsmiddelen? Over de inhoud van de tijdschriften zeg ik natuurlijk niets.

De voorzitter: Minister Vandenbroucke heeft het woord.

Minister Frank Vandenbroucke: Mevrouw de voorzitter, geachte collega's, het tijdschrift Klasse is inderdaad ten tijde van mijn voorganger, wijlen Daniël Coens, opgestart met de bedoeling op een eigentijdse wijze te communiceren over het onderwijs in Vlaanderen. Dit communicatieproject wordt door de overheid gerealiseerd. Dat was en is legitiem.

De doelstellingen van toen worden vandaag bevestigd in de visie op moderne overheidscommunicatie. Ik kan daarvoor verwijzen naar de beleidsnota Overheidscommunicatie van minister-president Leterme. Overheidscommunicatie wordt gedefinieerd in functie van de ontvanger en is gericht op de belangen en de noden van mensen, zowel individueel als in hun georganiseerde verbanden. Overheidscommunicatie wordt in die nota opgevat als een dialoog tussen de overheid en de bevolking, gericht op het stimuleren van sociale communicatie en van democratische besluitvorming. De Vlaamse Regering wil met die communicatie de betrokkenheid van de mensen bij de samenleving en bij het beleid versterken. Het is in deze geest dat Klasse werkt.

Het is juist dat het oorspronkelijke concept de voorbije vijftien jaar voortdurend verfijnd is en aangepast aan nieuwe tijden en beleidsopties. Dat kan ook niet anders. Overheidscommunicatie moet zich richten naar de verschillende doelgroepen, de participatie en de sociale cohesie versterken en gedifferentieerde communicatie ontwikkelen. De uitbreiding gebeurt vooral door het aanbod aan de doelgroepen ouders, leerlingen en leerkrachten en door de verbreding naar nieuwe communicatievormen en -media.

Elke maand ontvangen 1,2 miljoen leerkrachten, ouders, leerlingen en andere doelgroepen doelgerichte informatie via de verschillende papieren publicaties. Daarnaast zijn er zestien verschillende gerichte e-mails voor tienduizenden betrokkenen. De verschillende websites worden steeds drukker bezocht. In september 2004 telden we 250.000 bezoekers per maand; in maart 2005 is dat aantal meer dan verdubbeld, tot 550.000 bezoekers. Deze communicatie beantwoordt dus duidelijk aan een behoefte.

Is er hier sprake van een efficiënte inzet van overheidsmiddelen? Ik meen dat ik daar volmondig 'ja' op kan antwoorden. Het hele communicatie-

Vandenbroucke

project rond Klasse is relatief goedkoop en realiseert outcomes die op andere manieren veel duurder zouden uitvallen.

Het departement Onderwijs heeft de voorbije jaren de voornaamste communicatie-initiatieven ondergebracht onder het label Klasse. Door de synergie en kruisbestuiving van mensen en middelen is de output veel groter dan wat anders met dezelfde input zou kunnen worden gerealiseerd. Via SchoolDirect en LerarenDirect heeft het departement een erg performante, efficiënte en effectieve en ook reëel gebruikte wijze van communiceren opgebouwd met het onderwijsveld. Via Klasse krijgen leraren en scholen een schat aan informatie toegestuurd die zij anders slechts via andere, veel duurdere wegen zouden kunnen bekomen.

Sinds 2004 versterkt Klasse de doelgerichte communicatie nog met elektronische nieuwsbrieven waarvoor specifieke doelgroepen zich kunnen inschrijven. Ik denk aan SchoolDirect, LerarenDirect, Klasse XTR voor het netwerk, e-brieven voor ouders, jongeren en tieners, gebruikers van de lerarenkaart per interesseveld en van de leerlingenkaart per regio en per profiel. Deze vormen van communicatie zijn bijzonder efficiënt en bijzonder goedkoop. Klasse biedt echter ook concrete ondersteuning aan van doelstellingen, campagnes en initiatieven van andere ministeries en departementen en van een breed netwerk van honderden organisaties in heel het land.

Door de platformfunctie van Klasse besparen alle betrokkenen veel geld en energie op omzendbrieven, direct mails en zo meer. Tegelijk verhoogt het rendement van hun boodschap. In de maatschappelijke discussie en ook in het Vlaams Parlement wordt heel vaak verwezen naar de cruciale rol van onderwijs op vele domeinen. Telkens eindigt zo'n discussie in een oproep aan het onderwijs. Dankzij de verschillende communicatielijnen van Klasse hoeven we niet telkens nieuwe en dure campagnes op te zetten en kunnen we efficiënt communiceren. Zo werken alle publicaties van Klasse – op vraag van de Vlaamse Onderwijsraad – mee om het thema diversiteit volgend schooljaar drie maanden lang centraal te stellen. Het gaat dan onder meer over kansarmoede, respect en integratie van personen met een handicap.

De vraag naar de kostprijs hangt uiteraard ook samen met de vraag naar de doelstellingen en de bereikte resultaten. Het communicatieconcept achter Klasse reikt immers veel verder dan alleen maar het verstrekken van informatie. Klasse wil, in de lijn van de overheidscommunicatie van de Vlaamse Regering, vooral bijdragen tot de vorming van meer betrokken, geëngageerde en participatieve burgers, tot democratie, gelijke kansen, active citizenship, welzijn en preventie van probleemgedrag. Participatie steunt op brede en toegankelijke informatie.

Ik ben ervan overtuigd dat het communicatieconcept van Klasse ook verder liggende effecten sorteert, bijvoorbeeld op het vlak van preventie bij leerlingen, opvoedingsondersteuning voor ouders en professionalisering van leerkrachten. Er zijn twee soorten bladen: bladen die willen gemaakt worden en bladen die willen gelezen worden. Klasse positioneert zich bij de tweede soort. Uit KULeuven-onderzoek van 2001 van de Devos en Verhoeven blijkt ook het effectieve bereik van de bladen. Nagenoeg vier op vijf Vlaamse leerkrachten zegt Klasse altijd te lezen. Meer dan twee derde van de ouders zegt Klasse voor Ouders altijd te lezen. Ook de appreciatie ligt telkens bijzonder hoog en, volgens het onderzoek, hoger dan voor gelijk welk ander vergelijkbaar medium.

Omdat Klasse voor Jongeren niet meteen voldoende aansloeg, werden het concept en de aanpak sterk bijgestuurd. De respons op MAKS! is dan ook veel groter. De reacties op het nieuwe initiatief voor kinderen, Yeti, zijn ronduit enthousiast, zowel bij de leerlingen als bij de leerkrachten.

Kortom, ik ben ervan overtuigd dat wij met Klasse en de aanverwante producten inzake overheidscommunicatie in onderwijs kunnen spreken van een erg efficiënte en doelmatige besteding van overheidsmiddelen. Elk bedrijf en iedere organisatie moet investeren in communicatie. Al naargelang de bron wordt een verschillend percentage van de totale begroting aanbevolen voor externe communicatie. Op de totale onderwijsbegroting bedraagt het budget van Klasse minder dan een twintigste van een percent of ongeveer 0,033 percent van alle vormen van communicatie.

Er is nog geen systematische evaluatie geweest van het communicatiebeleid in het algemeen en van Klasse in het bijzonder. Niemand kan echter

Vandenbroucke

ontkennen dat de verschillende bladen kunnen rekenen op een zeer positieve respons van hun respectievelijk doelpubliek. Er zijn geen specifieke middelen om het bereik van de verschillende vormen van communicatie te meten. Er zijn wel lezersenquêtes, straatinterviews en panelgesprekken met doelgroepen.

Soms voeren communicatiestudenten specifiek onderzoek uit. Daaruit blijkt telkens de grote betrokkenheid en appreciatie van de doelgroepen, vooral ook bij soms moeilijk bereikbare groepen zoals allochtonen of kansarmen. Inhoud, aanpak, taal en stijl worden sterk geprezen. We zien ook dat veel leerkrachten en scholen de publicaties zelf aanvragen. Ook de websites worden druk bezocht. De acties van Klasse zijn telkens zeer succesvol. Ik denk bijvoorbeeld aan de Lerarenkaart en aan de Leerlingenkaart.

Op de tweede vraag heb ik al gedeeltelijk geantwoord. De doelen van het communicatieproject zijn inderdaad uitgebreid naar nieuwe doelgroepen en nieuwe communicatiemedia. In haar vraag suggereert mevrouw Berx dat deze uitbreiding de grenzen van wat de overheid in onderwijs kan doen, overschrijdt. Ik meen dat dit niet het geval is. Mocht dit wel zo zijn, dan nodig ik haar uit mij concrete voorbeelden te geven.

Inzake het lesmateriaal bij Yeti en Maks!, kan ik het volgende antwoorden. Door middel van twee gespecialiseerde bijlagen bij deze publicaties wordt de implementatie van de vakoverschrijdende eindtermen in het Vlaamse onderwijs versterkt. De bijlagen kwamen er op vraag van de leerkrachten. Deze bijlagen zijn niet verplicht. Ze vormen een service voor gemotiveerde leerkrachten die het soms moeilijk hebben om de vakoverschrijdende eindtermen te implementeren. Hiervoor wordt nauw samengewerkt met andere departementen en met organisaties die lespakketten uitwerken en aanbieden. Zo wordt een schat aan gratis beschikbaar materiaal ontsloten voor de Vlaamse leerkrachten. Ik wil beklemtonen dat de overheid daarmee niet op het terrein van de pedagogische vrijheid en de pedagogische begeleiding wil treden, maar alleen een bijkomende service wil bieden bij de communicatie via deze bladen.

Door de publiekgerichte vormgeving is het blijkbaar niet altijd voor iedereen duidelijk welke nobele en democratische doelstellingen er achter de artikels in Maks! en Yeti zitten.

De voorzitter: Mevrouw Berx heeft het woord.

Mevrouw Cathy Berx: Ik dank de minister voor zijn antwoord. Als alles op basis van vrijblijvendheid gebeurt, kan de school zelf uitmaken welke meerwaarde dat eventueel oplevert.

Ik had graag een evaluatie gezien van de K-test om na te gaan wat daarmee wordt aangetoond. Ik zal daarover later nog een vraag stellen.

De voorzitter: Het incident is gesloten.

Vraag om uitleg van mevrouw Helga Stevens tot de heer Frank Vandenbroucke, vice-minister-president van de Vlaamse Regering, Vlaams minister van Werk, Onderwijs en Vorming, over tolkuren voor het geïntegreerd onderwijs

De voorzitter: Aan de orde is de vraag om uitleg van mevrouw Stevens tot de heer Vandenbroucke, vice-minister-president van de Vlaamse Regering, Vlaams minister van Werk, Onderwijs en Vorming, over tolkuren voor het geïntegreerd onderwijs.

Mevrouw Stevens heeft het woord.

Mevrouw Helga Stevens: Ik heb een vraag over het geïntegreerd onderwijs voor dove en slechthorende kinderen. Dit soort van onderwijs heeft een grote evolutie doorgemaakt, vooral in de positieve zin.

De vraag is er duidelijk, want ondanks het beperkt aantal uren hebben de laatste jaren steeds meer dove leerlingen voor deze onderwijsvorm gekozen. De beroepskeuzemogelijkheden van dove jongeren zijn door het verlagen van de drempel naar het gewone onderwijs enorm verruimd. Het succes van leeftijdsgenoten die dankzij tolkenondersteuning de stap naar de gewone school gezet hebben, wakkert bij veel leerlingen – en ook bij ouders – het verlangen aan om naar een gewone school te gaan, zeker omdat de keuzemogelijkheden in de gewone dovenschool zeer beperkt

Stevens

zijn. Alleen het beroepsonderwijs type 7 wordt er aangeboden.

Het succes heeft echter ook een grote schaduwzijde. Doordat de beperktheid van het budget, daalt het aantal tolkuren per leerling stelselmatig. Vorig jaar waren er 7800 tolkuren. Voor dit schooljaar is het aantal uren gelijk gebleven, maar voor volgend schooljaar zou er een uitbreiding zijn van het budget, waardoor het aantal uren met 1550 kan worden verhoogd tot 9350 uren. Dat is heel erg positief. Ik vind het een beetje jammer dat ik het moest lezen in de krant, maar dat maakt niet uit. Het bericht kwam vandaag op het goede moment, net vóór mijn vraag.

Concreet komt deze verhoging echter neer op een verhoging met slechts een uurtje per leerling per week. In de praktijk is er dus heel weinig verandering voor deze leerlingen.

Sommige dove leerlingen, die heel sterk afhankelijk zijn van gebarentaal omdat ze niet goed kunnen spraak afzien, geven de moed op of raken gedemotiveerd omdat de school voor hen zo ontoegankelijk is. Sommige dove leerlingen zitten in het BSO, waar ze te weinig uitdagingen krijgen, gewoon omdat ze wegens de beperkte tolkondersteuning niet konden volgen in het TSO. Dit is een heel moeilijke situatie voor deze leerlingen. Ik vind het echt jammer te zien dat dove kinderen nog steeds niet kunnen kiezen voor het onderwijs dat ze zelf zouden willen volgen en dat aansluit bij hun capaciteiten.

Wanneer een bepaalde vorm van onderwijs wordt aangeboden, dan moet daarvoor ook een budget worden uitgetrokken. Een keuze voor geïntegreerd onderwijs – of om het met een modern woord te zeggen, voor inclusief onderwijs – heeft ook consequenties op financieel vlak. Volgens een schatting van een samenwerkingsverband van zes Vlaamse dovenscholen zal slechts iets meer dove of slechthorende leerlingen in de nabije toekomst kiezen voor geïntegreerd onderwijs. Voor het schooljaar 2004-2005 hadden slechts 53 leerlingen zich in dit systeem ingeschreven. Als we het budget bekijken, dan kunnen we ons daarover niet echt verbazen

Mijnheer de minister, de eerste vraag die ik u wilde stellen, is inmiddels achterhaald. Ik kon vanochtend reeds het antwoord lezen in de krant. Toch zou ik graag vernemen hoe u staat tegenover een verhoging van het aantal uren tolkondersteuning per leerling, om in het beste geval op termijn te komen tot een volledig tolkaanbod voor elke leerling. Indien u daar positief tegenover staat, denkt u dan aan een minimumaanbod per leerling indien een volledig tolkaanbod niet mogelijk is. Op die manier zouden meer dove leerlingen de garantie kunnen krijgen dat ze een minimumaantal tolkuren hebben en dan zouden ze niet, zoals nu het geval is, afhankelijk zijn van het aantal studenten dat zich inschrijft voor het geïntegreerd onderwijs.

Bij het begin van het experiment met doventolken in het gewoon onderwijs waren er slechts 10 of 11 leerlingen ingeschreven, die elk het maximale aantal uren –ongeveer 15 – konden krijgen. Elk jaar kwamen er echter meer leerlingen, waardoor het aantal tolkuren nu gedaald is tot 5 à 6 uren per leerling per week. Wordt een hoger aantal uren per leerling opnieuw mogelijk? Dit is een heel belangrijke vraag, want onderwijs is ook communicatie. Onderwijs is kennisoverdracht, kennisoverdracht gebeurt door communicatie en communicatie gebeurt door taal. Ik ben dus heel benieuwd naar uw antwoorden.

De voorzitter: Mevrouw De Wachter heeft het woord.

Mevrouw Else De Wachter: Zowel mevrouw Stevens als ikzelf hebben in het verleden, zowel hier als in andere commissies, al getoond dat we grote voorstanders zijn van een geïntegreerd gelijkekansenbeleid. Ik kan me dan ook vinden in de bekommernis van mevrouw Stevens.

We hebben het hier nu over de problemen van doven en slechthorenden. Ook anderen, bijvoorbeeld slechtzienden en mensen met dyslexie, moeten vaak vaststellen dat ze bepaalde studierichtingen moeilijk kunnen blijven volgen omwille van hun lichamelijke beperking. Natuurlijk moet men daar realistisch in zijn. Men kan niet alle problemen onmiddellijk oplossen. De ideale situatie, waarbij er een begeleider is per persoon met een beperking, zou natuurlijk zeer duur zijn.

Zoals mevrouw Stevens al heeft gezegd, hebben we vandaag kunnen vernemen dat er een verhoging is van de budgetten voor doventolken. Dat

De Wachter

is zeker zeer positief en op korte termijn kan dat toch al een stukje verlichting brengen in de sector. De vraag is natuurlijk of dit kan leiden tot een structurele oplossing. Deze problematiek gaat toch iets verder. Er is in die sector al een tijd gebrek aan tolken. Dat is toch ook een belangrijk probleem. Ik denk dus dat we die problematiek ruimer moeten bekijken in plaats van gewoon een aantal uren ter beschikking te stellen voor personen met een functiebeperking.

In ieder geval denk ik dat het geïntegreerd onderwijs in de toekomst verder moet worden uitgebouwd. Daarvan zijn we allebei voorstander, en ik denk ook de andere leden van deze commissie. Dit moet vooral gebeuren via het optimaliseren van de opleiding en de inzet van tolken. Ik denk dat de tolken meer en flexibeler moeten kunnen worden ingezet, waarbij ook minimumeisen moeten worden gesteld aan de opleiding en de kwaliteit van de taakuitvoering van die tolken.

Tot slot zou ik, als aanvulling op de tussenkomst van mevrouw Stevens de minister toch nog het volgende willen vragen. Deelt hij mijn mening dat het pedagogisch hoger onderwijs in de toekomst veel toegankelijker moet worden gemaakt voor doven en slechthorenden, vooral door een grotere inzet van tolken en door een goede vooropleiding?

De voorzitter: De heer Van Baelen heeft het woord.

De heer Gilbert Van Baelen: Mevrouw de voorzitter, ik zal het kort houden. Het debat aangaande doven en slechthorenden is zeer moeilijk. Deze doelgroep is moeilijk te vergelijken met andere doelgroepen die in aanmerking komen voor geïntegreerd of inclusief onderwijs. Ik verwijs daarvoor onder meer naar het Zweedse verhaal. Tijdens de vorige regeerperiode hebben we met deze commissie, in het kader van het gelijkekansendecreet, een werkbezoek gebracht aan Zweden, waar er eigenlijk volledig inclusief onderwijs is, behalve voor doven. Ik weet niet hoe ik daarmee moet omgaan. De Zweden hebben hun onderwijs totaal hervormd in het begin van de jaren negentig. Men heeft er bijvoorbeeld ook geen aparte scholen meer voor technische of algemene richtingen. Men heeft slechts voor één doelgroep een uitzondering gemaakt, namelijk voor doven. Ik kan het niet vatten. Ik durf ook niet stellen dat het ene systeem beter is dan het andere.

Mevrouw Monica Van Kerrebroeck: Uiteraard ondersteunen we hier de vraag die met zoveel enthousiasme is gebracht door mevrouw Stevens. Ik denk echter dat we, om tot inclusie te komen, eigenlijk te laat beginnen als pas in het secundair onderwijs voorzien in tolkuren. Ik heb zelf drie aanvragen ontvangen van ouders van dove kinderen die op dit ogenblik type XII volgen en die in september willen instromen in het vierde en vijfde leerjaar van het basisonderwijs. Ze hebben reeds een proefperiode doorgemaakt in de basisschool waar ze willen terechtkomen en hebben bewezen dat ze over voldoende kennis beschikken. Het grote probleem ligt echter bij de tolkuren. Ze krijgen elk wekelijks vier uren GON-ondersteuning, maar iedereen weet dat dit onvoldoende is, net zoals in het secundair onderwijs trouwens. Ik denk dus dat we ook moeten durven kijken naar dat basisonderwijs, dat eigenlijk een uitzonderlijk goede voorbereiding zou moeten zijn op elke richting van het secundair onderwijs.

Ikzelf geloof in inclusie, ook voor dove en slechthorende kinderen. Ik zou dus bij de minister willen aandringen op een uitbreiding van het aantal tolkuren, zeker in het secundair onderwijs, maar ook vroeger. Laat dit starten in het basisonderwijs. Dan remmen we de kinderen niet af, laten we hen een goede start nemen en ondersteunen we hen echt in de zo belangrijke communicatie met hun omgeving.

De voorzitter: Minister Vandenbroucke heeft het woord.

Minister Frank Vandenbroucke: Mevrouw de voorzitter, zowel mevrouw Stevens als de andere sprekers hebben veel gezegd. Mijn antwoord is echter vrij kort en het doet niet helemaal recht aan alle bedenkingen en vragen. Ik durf ook niet improviseren, bijvoorbeeld over de vraag van mevrouw De Wachter over de opleiding. Ik moet daarover nadenken.

Ik wil om te beginnen zeggen dat ik uiteraard positief sta tegenover het voorstel van mevrouw Stevens om het aantal uren te verhogen. Dat is eigenlijk ook wat we beslist hebben: binnen een heel beperkte budgettaire ruimte hebben we middelen vrijgemaakt voor bijkomende tolkuren

Vandenbroucke

Vlaamse Gebarentaal. Dat nieuws werd gisteren gepubliceerd via Fevlado, na een interview met mij. U mag weten, mevrouw Stevens, dat uw aandringen tijdens een eerdere commissievergadering daartoe zeker heeft bijgedragen.

Terwijl er in het schooljaar 2004-2005 in het gewoon onderwijs 7800 tolkuren Vlaamse Gebarentaal financierbaar waren, wordt voor het schooljaar 2005-2006 de toekenning van 1550 bijkomende uren mogelijk door een uitbreiding van het budget met 50.000 euro. Dat brengt het totaal aantal financierbare uren op 9350.

Uw tweede voorstel, dat van de minimumondersteuning, kan ik echter niet volgen. Het aantal leerlingen stijgt nog elk jaar en het aanbod, dat wordt georganiseerd door het centraal doventolkenbureau CAB, kan die stijging niet volgen. Daarom is het vandaag niet mogelijk een gegarandeerde minimumondersteuning te geven. Indien we aan de bestaande leerlingen, dus aan leerlingen die reeds tolkuren Vlaamse Gebarentaal krijgen, een minimum zouden garanderen, dan lopen we het risico dat we aan nieuwe leerlingen geen uren meer kunnen toekennen. Dat is ook niet wenselijk. Natuurlijk heeft mijn antwoord te maken met de budgettaire beperkingen. Bovendien variëren de noden van leerling tot leerling. Ook daardoor is een vast minimum eigenlijk niet werkbaar.

Tot daar een korte algemene reactie op de vragen van mevrouw Stevens. Ik heb ook goed nota genomen van de vragen van mevrouw Van Kerrebroeck. Ik denk dat we hiervoor inderdaad nog meer zullen moeten doen in de toekomst. Wat we doen is eigenlijk nog niet voldoende om aan de behoeften te voldoen, dat heb ik ook zelf vastgesteld. Ik ga ervan uit dat we daarvoor in de toekomst een steviger financiële ondersteuning mogelijk zullen moeten maken.

De voorzitter: Mevrouw Stevens heeft het woord.

Mevrouw Helga Stevens: Bedankt voor uw antwoord, mijnheer de minister. Met minimumondersteuning bedoel ik niet dat elke leerling eenzelfde minimum moet krijgen. Ik bedoel hiermee dat een leerling die een bepaald aantal uren per week toegekend krijgt, dat aantal ook voor de volgende jaren moet kunnen behouden als minimumaantal. Op basis van het aantal uren ondersteuning dat een leerling krijgt, kan hij namelijk samen met de ouders beslissen om de stap te zetten naar het gewoon onderwijs. Voor veel dove leerlingen is het aantal tolkuren echter geleidelijk aan verminderd, waardoor de situatie voor hen steeds moeilijker werd.

Ik begrijp ook dat een minimumondersteuning heel moeilijk is. Het kernprobleem ligt echter bij het aanbod van de tolken gebarentaal. Iedereen zegt dat er een tekort is aan tolken gebarentaal, maar dat klopt niet. Men moet zich afvragen waarom er zo weinig tolken zijn of waarom er zo weinig tolken willen werken als tolk. Dat heeft te maken met hun oninteressante statuut. De tolken werken op zelfstandige basis, aan een uurtarief van 26,26 euro of een goede 1000 frank. De voorbereidingstijd wordt niet vergoed. De vervoerskosten worden terugbetaald, maar de tijd van de verplaatsing wordt niet vergoed. Als een leerling bijvoorbeeld een vijftal tolkuren krijgt, zal hij misschien iedere dag een uur gebruiken. De tolk moet daar dus elke dag zijn. De volgende leerling bevindt zich echter op een andere plaats. De tolken verliezen dus heel wat tijd met hun verplaatsingen van de ene school naar de andere. Ook bij het opstellen van de uurroosters zijn er heel wat problemen. Vaak valt er een gat tussen twee opdrachten. Ook de sociale zekerheid moeten de tolken zelf betalen. Daardoor kunnen heel wat tolken niet genoeg verdienen.

Velen werken misschien een of twee jaar als doventolk, maar dan maken ze hun rekening op en beseffen ze dat ze gek zouden zijn om zo voort te werken. Dat is wat er op dit ogenblik gebeurt. De problemen met tolken in het onderwijs, zijn te vergelijken met de problemen in de welzijnssector. Er zijn zeker voldoende tolken, maar aan deze voorwaarden willen ze niet meer werken als tolk. Er zijn ook heel wat tolken die nog een andere job hebben. Ze werken bijvoorbeeld halftijds en 's avonds tolken ze. Het probleem is dat ze geen zekerheid hebben over hun inkomen. Je mag ook niet vergeten dat tolken die in het onderwijs werken, geen werk hebben in de vakanties. Dat betekent dat ze in de zomervakantie twee maanden geen inkomen hebben. Dat is ook niet werkbaar. Ik denk dat ook deze context even bekeken moet worden, als we willen weten waarom het aanbod de vraag niet kan volgen.

Stevens

Ik weet niet of ik hier een antwoord kan geven op de opmerking van de heer Van Baelen over de situatie in Zweden. Onderwijs steunt namelijk op communicatie, en dat is het probleem. Blijkbaar hebben de Zweden gekozen om onderwijs voor doven apart aan te bieden. Dat is een discussie die we hier niet hoeven te voeren, maar ik begrijp hun redenen hiervoor wel.

Op de opmerking van mevrouw Van Kerrebroeck over het feit dat er geen tolken zijn in het basisonderwijs, wil ik het volgende antwoorden. Een aantal jaren geleden werd op verzoek van de vorige minister van Onderwijs aan de Federatie van de Vlaamse Dovenorganisaties Fevlado gevraagd wat de prioriteiten waren. Gezien de beperktheid van het aantal tolkuren, heeft men toen gekozen voor het secundair onderwijs. Dat betekent natuurlijk niet dat het basisonderwijs niet belangrijk is, maar het basisonderwijs wordt wel aangeboden in de dovenschool.

Misschien kan de commissie voor Onderwijs, in het kader van de discussie over inclusief onderwijs,op een later tijdstip eens een zitting wijden aan de opdracht van het dovenonderwijs en aan de vraag of er in het inclusief onderwijs nog een rol is weggelegd voor het buitengewoon onderwijs.

De voorzitter: Ik stel voor die discussie later te voeren.

Het incident is gesloten.

– *Het incident wordt gesloten om 16.38 uur.*

HANDELINGEN

De handelingen zijn het woordelijk verslag van de plenaire vergaderingen en van de in openbare commissievergaderingen gehouden interpellaties en vragen om uitleg.

Ze worden in twee edities uitgegeven:

– de eerste, met witte kaft, bevat de handelingen van de plenaire vergaderingen;

– de tweede, met witte kaft en met bovenaan links de letter C met een chronologisch volgnummer, de vermelding van de commissie met het volgnummer van de vergadering per commissie, bevat de handelingen van de in openbare commissievergaderingen gehouden interpellaties en vragen om uitleg. Per commissie en per vergadering wordt een editie van de handelingen uitgegeven.

FIN : Commissie voor Algemeen Beleid, Financiën en Begroting
SFIN : Subcommissie voor Financiën en Begroting
BRU : Commissie voor Brussel en de Vlaamse Rand
BIN : Commissie voor Binnenlandse Aangelegenheden, Bestuurszaken, Institutionele en Bestuurlijke Hervorming en Decreetsevaluatie
WON : Commissie voor Wonen, Stedelijk Beleid, Inburgering en Gelijke Kansen
BUI : Commissie voor Buitenlands Beleid, Europese Aangelegenheden, Internationale Samenwerking en Toerisme
OND : Commissie voor Onderwijs, Vorming, Wetenschap en Innovatie
CUL : Commissie voor Cultuur, Jeugd, Sport en Media
WEL : Commissie voor Welzijn, Volksgezondheid en Gezin
ECO : Commissie voor Economie, Werk en Sociale Economie
SWAP : Subcommissie voor Wapenhandel
LEE : Commissie voor Leefmilieu en Natuur, Landbouw, Visserij en Plattelandsbeleid en Ruimtelijke Ordening en Onroerend Erfgoed
SLAN : Subcommissie voor Landbouw, Visserij en Plattelandsbeleid
OPE : Commissie voor Openbare Werken, Mobiliteit en Energie

Vlaams Parlement – 1011 Brussel – Tel. 02/552 11 11 – Fax 02/552 11 22